História špionáže po roku 1945, do roku 2024 - 4. časť :)

Roku 1947 - na základe Národného zákona o spravodajskej službe vznikla **Ústredná spravodajská služba** (**CIA**). Vychádza z koncepcie vytvorenej v roku 1944 a skladá sa z niekoľkých odborov. Odbor pre operácie zodpovedá za tajné získavanie všetkých zahraničných spravodajských informácií a za kontrašpionáž mimo USA. Analýzu spravodajskej činnosti a vypracovávanie záverečných správ pripravuje odbor pre spravodajskú činnosť. Medzi oddeleniami odboru pre administratívu je aj oddelenie bezpečnosti, ktoré zodpovedá za personál a fyzickú bezpečnosť CIA. Je tu aj odbor pre vedu a techniku s viacerými oddeleniami: oddelenie technických služieb, oddelenie operácií SIGINT, Národné fotografické interpretačné stredisko, Informačná služba pre zahraničné vysielanie...

V čase fungovania totalitných režimov v Európe - sa pri výsluchoch používal skopolamín, tzv. **sérum pravdy**. Využíval sa dôsledok otravy touto látkou[1], t.j. stav, kedy intoxinovaný odpovedá na rýchlo kladené otázky bez akejkoľvek kontroly.

Aplikácia séra pravdy

Roku 1950 - vznikla izraelská vojenská tajná služba **Aman**.

Roku 1953 - vznikol v Sovietskom zväze Výbor štátnej bezpečnosti – **KGB**.

Roku 1951 - vznikla izraelská tajná služba **Mossad**.

Roku 1952 - bola založená americká **Národná bezpečnostná agentúra** (NSA). Má tri hlavné oblasti činnosti. Prvou zložkou je informačná bezpečnosť, druhou zhromažďovanie zahraničných spojovacích informácií (SIGINT) a treťou je vytváranie kódov a šifier používaných spravodajskými službami a armádou. NSA sa pokúša rozlúštiť kódy a šifry cudzích mocností.

Roku 1953 - v americkej väznici Sing Sing popravili Juliusa Rosenberga a jeho manželku Ethel. Súd ich uznal vinnými z vojenskej a priemyselnej špionáže pre ZSSR. Sovietom mali poskytnúť informácie, ktoré im umožnili vyvinúť atómovú bombu[2]. Manželia Rosenbergovci boli jediní civilisti, ktorých v USA popravili počas Studenej vojny za špionáž.

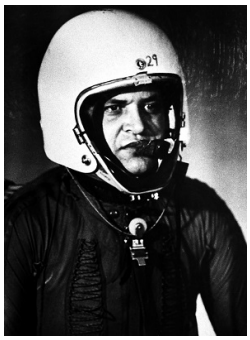
Roku 1957, 21. júla - bol v USA, v New Yorku v hoteli Latham, agentmi FBI zatknutý Martin Collins. Išlo o agenta ruskej GRU Rudolfa Ivanoviča Abela. V neskoršom procese bol odsúdený k 30 rokom väzenia.

Začiatkom 60. rokov - vznikol **Národný úrad USA pre prieskum**. Jeho úlohou bolo riadenie programu USA pre fotografické družice a družíc na elektronické odpočúvanie a riadenie leteckého prieskumu. Oficiálne bol odtajnený až v roku 1992.

Roku 1960

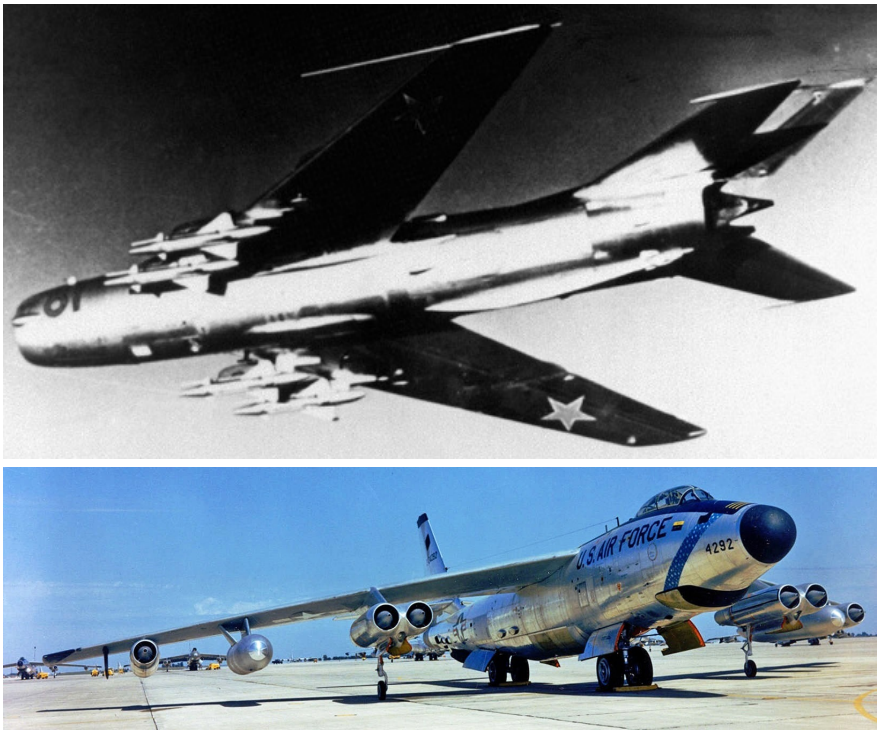
- **1. mája** - bolo nad územím Sovietskeho zväzu, presnejšie skúšobným strediskom medzikontinentálnych balistických rakiet Tjuram, zostrelené americké špionážne lietadlo U-2. Jeho pilot, Francis Garry Powers, haváriu prežil. Bol odsúdený na 10 rokov väzenia,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

U-2 a Garry Powers

- **1. júla** - nad územím Sovietskeho zväzu bolo zostrelené americké špionážne lietadlo RB-47. Jeho pilotov, Freemana D. Olmsteada a Johna R. McKoneho, prepustila ruská strana na slobodu.

RB-47

Roku 1961

- bol zatknutý George Blake. Ako špión pre Moskvu pracoval od svojho návratu zo severokórejského zajatia. Jeho pôsobenie v MI6 malo pre anglickú tajnú službu katastrofálne následky. Stratila až 42 agentov,

- skončila kariéra zamestnanca západonemeckej zahraničnej spravodajskej služby (BND) Heinza Felveho.

Roku 1962

- **10. januára, presne o 08.20** - sa uskutočnila prvá výmena špiónov počas Studenej vojny. V Berlíne na moste oddeľujúcom jeho západnú a východnú zónu boli vymenení ruský plukovník GRU Abel a americký pilot CIA Powers,

- Oleg Peňkovskij, dôstojník sovietskej rozviedky, poskytol Američanom informácie o umiestnení sovietskych zariadení na odpaľovanie rakiet na Kube. Americké špionážne lietadlá U-2, ktoré zariadenia odfotografovali, tak leteli na dopredu zamerané ciele. Ďalšie Peňkovského informácie významnou mierou pomohli J. F. Kennedymu ustáť Kubánsku krízu. Sovietska tajná služba Peňkovského odhalila a nasledujúci rok ho v Sovietskom zväze uznali vinným zo špionáže. Spôsob jeho popravy, resp. jeho ďalší osud je nejasný.

Roku 1964 - bol ruský špión Konon Molodij vymenený za britského riadiaceho dôstojníka[3] Grevilla Wynnea.

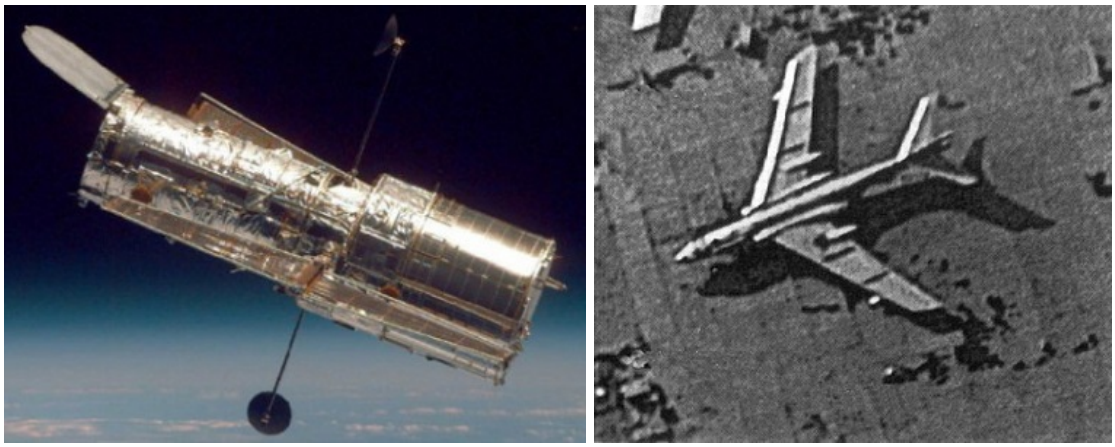
Roku 1968 - svoje služby Rusom začiatkom roku dobrovoľne ponúkol a špionáž až do svojho zatknutia v roku 1985 vykonával John Walker.

V rokoch 1975-1977 - prostredníctvom dvojice špiónov (John Boyce a Andrew Lee) sa Sovietsky zväz dozvedel o špičkových amerických technológiách, predovšetkým o vývoji špionážnych satelitov. K odhaleniu došlo

náhodou, keď Leea zatkla s mikrofilmom vo vrecku mexická polícia, ktorá si ho pomýlila s teroristom.

Roku 1976

- začali USA používať družicu KH-11, ktorá ako prvá zaznamenávala a prenášala získané špionážne údaje v digitálnej forme. To umožnilo poznatky získané fotografickým prieskumom družíc posielať na Zem v reálnom čase,

KH-11 a záber z družice KH-11

- **6. septembra** - sovietsky pilot Viktor Belenko nedodržal počas cvičného letu plánovaný cieľ a pokyny nadriadených. Zo základne na Sibíri zamieril k neďalekým japonským ostrovom. So svojou stíhačkou MiG-25 pristál na ostrove Hokaidó na letisku v meste Hakodate. Jeho útek Američanom poskytol možnosť dostať do rúk vtedajšieho sovietskeho „strašiaka" (MiG-25).

V rokoch 1981-1982 - vysoký dôstojník KGB Vladimír Vetrov poskytol Francúzsku a NATO citlivé informácie o sovietskom programe zameranom na špionážne získavanie technológií zo západných krajín, čím spôsobil jeho kolaps. Vetrov sa k tomuto kroku odhodlal z ideologického presvedčenia po strate ilúzii o komunistickom režime a za svoje služby nevzal žiadne peniaze.

Roku 1983 - Oleg Gordievsky, ktorý sa považuje za jedného z najvýznamnejších agentov KGB pracujúcich pre západ, zohral kľúčovú v odvrátení potenciálneho nukleárneho konfliktu medzi NATO a ZSSR. Situácia sa vyhrotila nesprávnou interpretáciou cvičenia vojsk NATO „Able Archer 83", ktoré Sovieti považovali za zastierací manéver skutočného útoku[4].

Roku 1985 - dobrou spoluprácou s vyšetrovateľmi sa vyhol poprave bývalý dôstojník amerického námorníctva John Anthony Walker, ktorý v rokoch 1968-1985 pomohol Sovietom dešifrovať viac než milión kódovaných správ amerického námorníctva[5].

Roku 1986, 11. februára - prešiel po moste špiónov do Východného Berlína Karel Köcher. Jeho výmenou za Anatolija Ščaranského sa ukončila kariéra jediného zveda z komunistického tábora, ktorý sa infiltroval do americkej CIA.

Roku 1988 - USA vypustili družicu s krycím názvom Lacrosse. **Využívala radar** t.j. videla cez oblaky.

Lacrosse ešte na Zemi a záber z družice

Roku 1989 - vypustili USA prvú **infračervenú družicu**, t.j. družicu, ktorá vidí v noci.

Roku 1994, 22. februára - bol Aldrich Ames a jeho manželka obvinení zo špionáže pre Sovietsky zväz a Rusko. Ešte v tom istom roku Amesa, ktorý bol najlepšie plateným špiónom Sovietskeho zväzu v USA, americké súdy odsúdili na doživotné väzenie. Ames poskytol Sovietom v 80. rokoch rôzne spravodajské informácie, z ktorých najzávažnejšou bolo prezradenie siete amerických agentov v ZSSR. Dôsledkom jeho zrady bolo popravenie najmenej desiatich agentov[6]. **Po zatknutí Amesa** bol z USA vyhostený Alexander Lysenko, ktorého USA považovali za šéfa tajnej služby na ruskej ambasáde vo Washingtone. O tri dni neskôr vypovedala ruská strana Američana, ktorý vraj obdobnú funkciu vykonával v Moskve.

Roku 1999 - vyšla kniha bývalého ruského dôstojníka sovietskej zahraničnej rozviedky Vasilija Mitrochina, a profesora súčasných dejín a vedúceho katedry histórie v Cambridge Angličana Christophera Andrewa, *Mitrochionov archív*. Kniha vyšla sedem rokov potom, čo britská spravodajská služba dostala Mitrochina a jeho rodinu z Ruska. Spolu s ním vyviezla aj šesť bední obsahujúcich poznámky, ktoré si Mitrochin dvanásť rokov takmer každodenne vyrábal z prísne tajných zložiek archívu KGB siahajúcich až do roku 1918. Aj keď ruská zahraničná spravodajská služba (**SVR**) príbeh zavrhla ako nereálny, fakty sú šokujúce. Bývalý dôstojník nepriniesol do Británie detaily o pár stovkách, ale tisíckach sovietskych agentoch a dôstojníkoch rozviedky pôsobiacich po celom svete, a z ktorých mnohí dodnes žijú v zahraničí maskovaní ako cudzí štátni príslušníci.

Roku 2001, 18. februára - v americkom štáte Virgínia zatkli americkí vyšetrovatelia vysokopostaveného agenta FBI Roberta Hanssena, ktorý od konca 70. rokov 20. storočia poskytoval tajné informácie z prostredia FBI najprv sovietskej, neskôr ruskej tajnej službe. Hanssen si v súčasnosti odpykáva doživotný trest.

Jeho prípad bol signálom, že koniec Studenej vojny neznamená koniec éry špiónov.

Roku 2001, 11. septembra – devätnásť islamistov z teroristickej siete al-Káida zaútočilo v štyroch dopravných lietadlách na ciele v Spojených štátoch (USA). Išlo o najväčší teroristický útok v USA. Súčasne aj o najväčšie zlyhanie amerických tajných služieb[7].

Rok 2002, v novembri – vtedajší americký prezident George W. Bush vymenoval bývalého šéfa diplomacie, 74-ročného Henryho Kissingera, do čela nezávislého vyšetrovacieho tímu, ktorý sa mal zaoberať zlyhaním amerických spravodajských služieb pred tragickým 11. septembrom 2001.

Rok 2004, v decembri – CIA stratilo svoju pozíciu „prvého medzi rovnými“. Americký kongres totiž schválil balík rozsiahlych reforiem amerických tajných služieb, najväčší od konca Studenej vojny. Zákony už predtým schválili členovia Snemovne reprezentantov. Nová legislatíva vychádza z odporúčaní nezávislej komisie, ktorá vyšetrovala útoky 11. septembra. Okrem iného reforma[8] zaviedla pozíciu riaditeľa amerických tajných služieb[9], ktorý by mal koordinovať a usmerňovať prácu 15 rôznych agentúr. Sprísnila sa tiež hraničná bezpečnosť a výzvedné služby dostali väčšie právomoci na pozorovanie podozrivých osôb a miest.

Rok 2005, v júni – Biely dom oznámil, že chce presadiť uzákonenie 70 nových opatrení namierených na boj proti medzinárodným teroristickým skupinám a na zabránenie šírenia zbraní hromadného ničenia. Tieto opatrenia odporučila nezávislá komisia začiatkom toho roka. Silvermanova-Robbova komisia odovzdala svoju správu prezidentovi Bushovi v marci 2005.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Komisia zistila, že informácie amerických tajných služieb o irackých zbraniach hromadného ničenia boli úplne nesprávne a prezidentovi odporučila 74 spôsobov, akými sa dá zlepšiť činnosť tajných služieb.

George Bush akceptoval 70 z týchto odporúčaní. Niektoré vybrané opatrenia:

- exekutívny príkaz, t.j. príkaz umožňujúci americkým orgánom zhabať majetok ktorejkoľvek osoby alebo spoločnosti podozrivej z toho, že pomáha šíriť zbrane hromadného ničenia[10],
- má sa založiť Národné centrum proti šíreniu zbraní. Táto nová organizácia na zhromažďovanie tajných informácií po prvýkrát bude centralizovať úsilie Ameriky zastaviť šírenie jadrových, chemických a biologických zbraní,
- bude sa reorganizovať aj FBI. V jej rámci bude vytvorený nový orgán pre spravodajské informácie pod názvom Národná bezpečnostná služba, ktorá bude zodpovedná za všetku spravodajskú prácu v USA...

Roku 2006 - v londýnskej nemocnici zomrel na následky otravy bývalý ruský špión Alexander Litvinenko. Bývalý agent KGB a FSB obvinil pred smrťou zo zodpovednosti za atentát na svoju osobu ruskú tajnú službu.

Litvinenko v londýnskej nemocnici

Roku 2010 - americké úrady zadržali desať občanov Ruskej federácie a obvinili ich zo špionážnej činnosti na území USA v prospech Ruska. Dodatočne zatkli ďalších dvoch údajných špiónov. Vyšetrovanie neodhalilo únik žiadnych strategických informácií a aféra nemala významnejší vplyv na vzájomné vzťahy oboch veľmocí.

Roku 2011 – USA vypátrali a zastrelili bin Ládina v Pakistane. Smrť najhľadanejšieho teroristu na svete potvrdil 2. mája 2011 americký prezident Barack Obama. Jeho nástupca v Bielom dome Donald Trump sa vo februári 2020 dohodol s militantným hnutím Taliban na stiahnutí amerických vojsk z Afganistanu. Pôvodne sa tak malo stať do 1. mája 2021. Súčasný prezident USA Joe Biden tento termín v apríli 2021 symbolicky posunul na 11. september 2021 – teda na 20. výročie teroristických útokov na newyorské mrakodrapy, avšak začiatkom júla 2021 oznámil, že misia USA v Afganistane sa skončí **31. augusta 2021**[11].

Smrť bin Ládina je úspechom CIA.

Medzi marcom 2012 a májom 2013 – ukradol Edward Snowden 1,77 milióna dokumentov americkej tajnej službe NSA, kde pracoval ako kontraktor. Následne dňa 20. mája 2013 ušiel do Hong Kongu. Tam sa stretol s novinármi Greenwaldom, Poitrasovou a MacAskillom z Guardianu, ktorý zverejnil jeho odhalenia o masívnom sledovaní Internetu aj spojencov vrátane mobilu nemeckej kancelárky Merkelovej. **V júni 2013** priletel do Moskvy, neskôr mu dali na rok utečenecký azyl, ktorý mu predĺžili o ďalšie tri roky.

Britská tajná služba je presvedčená, že vďaka Snowdenovej databáze sa Číňania aj Rusi dostali k opisom spravodajských techník, ktoré mohli dopomôcť k odhaleniu identity ich agentov.

Snowden, svojím odhalením poukázal na nekontrolované masívne sledovanie NSA a zároveň poškodil prácu západných tajných služieb.

Roku 2011, v júni - agenta ruskej rozviedky Alexandra Potejeva, ktorého usvedčili z prezradenia 10 špiónov pôsobiacich v Spojených štátoch, v neprítomnosti odsúdili na 25 rokov väzenia. Informovali o tom ruské tlačové agentúry, podľa ktorých vojenský súd v Moskve Potejevovi udelil 20-ročný trest za vlastizradu a ďalších päť rokov za dezerciu. Vysoký funkcionár tajnej služby si však zrejme nič z toho neodpyká, keďže údajne niekoľko dní pred nedobrovoľným návratom ruských špiónov ušiel do USA. Počas procesu za zatvorenými dverami ho zastupoval advokát určený súdom.

Podľa obžaloby 59-ročný Potejev spolupracoval s americkými orgánmi, ktorým prezradil totožnosť takzvaných

spiacich agentov nasadených na americkom východnom pobreží. Za poskytnutie informácií mu Washington údajne vyplatil vysokú odmenu. Ruský premiér Vladimir Putin, ktorý bol sám kedysi špiónom, počas decembrového vystúpenia v televízii dvojitého agenta označil za „sviňu“ a odkázal mu, že svoje konanie „tisíckrát oľutuje“. Podľa bezpečnostných analytikov znamenalo odhalenie ruskej bunky významný úder pre špionážne aktivity Moskvy v USA, ktoré sú pre veľmoc vecou prestíže. Washington zadržanie Rusov oznámil niekoľko dní po minuloročnej návšteve prezidenta Dmitrija Medvedeva a celá aféra nakoniec vyústila do najväčšej výmeny špiónov od skončenia Studenej vojny. Odhalených agentov v Rusku osobne privítal premiér Putin a z viacerých z nich sa po návrate stali úspešní podnikatelia.

Roku 2013, 18. októbra – bývalý spolupracovník amerických tajných služieb Edward Snowden, ktorý je na úteku pred americkou justíciou, poprel, že by odovzdal tajné dokumenty Rusku alebo Číne. Informovala o tom tlačová agentúra DPA.

Snowden podľa vlastných slov odovzdal všetky tajné dokumenty, ktoré mal u seba, novinárom v Hongkongu ešte pred odletom do Ruska. Bývalý spolupracovník americkej Národnej bezpečnostnej agentúry (NSA) dostal dočasný azyl v Rusku v auguste 2013.

Pre noviny New York Times Snowden uviedol, že nevzal dokumenty do Ruska „pretože to by neposlúžilo verejnému záujmu“. Tiež tvrdil, že dokázal dokumenty uchrániť pred čínskou tajnou službou, pretože ich možnosti pozná z práce v NSA.

Snowden povedal, že je „nulová možnosť“, aby sa Rusi alebo Číňania dostali k nejakým dokumentom. Predstavitelia USA vyjadrili obavy, že Snowden možno odovzdal tajné dokumenty zahraničným spravodajským službám. V USA ho obvinili zo špionáže za únik dokumentov NSA do médií.

Roku 2015, 14. júna – čínskej a ruskej tajnej službe sa podarilo dekódovať databázu americkej NSA, ktorú vyniesol Edward Snowden po úteku z USA. Londýn preto musel stiahnuť svojich agentov, napísal britský nedeľník Sunday Times.

Mali to byť spisy, ku ktorým sa nikto nemal dostať. Databáza americkej tajnej služby NSA, ktorú vyniesol bývalý agent Edward Snowden, podľa britských médií nakoniec skončila v rukách znepriatelených tajných služieb.

Ako napísal britský nedeľník Sunday Times, ruskej aj čínskej tajnej službe sa podarilo Snowdenove materiály dekódovať a dostali sa tak k údajom o západných agentoch v regióne. Po odhalení identity a z obavy o bezpečnosť ich už aj stiahli domov.

„MI6 musela stiahnuť svojich agentov z prebiehajúcich operácií v nepriateľských krajinách,“ citoval Sunday Times nemenovaných predstaviteľov z Downing Street, ministerstva vnútra aj tajných služieb.

Operatívci sa podľa anglických novín museli stiahnuť potom, ako sa viac ako milión dokumentov ukradnutých Snowdenom dostalo podľa britskej vlády do rúk ruskej tajnej službe.

„Snowden má na rukách krv,“ povedal pre londýnsky týždenník nemenovaný vládny predstaviteľ z Whitehall, ako sa hovorí britskej vláde podľa ulice, kde sídli. Sunday Times však zároveň napísali, že nikoho život nebol ohrozený.

Roku 2016 – Edward Snowden má nástupcu. Jeho bývalý kolega ukradol najväčšie množstvo dát v histórii USA. Spolupracovník americkej Národnej agentúry pre bezpečnosť (NSA) Harold Martin bol obvinený z krádeže obrovského množstva tajných dokumentov, ktoré zhromažďoval dvadsať rokov. Napísal to denník The Wall Street Journal s odvolaním sa na zdroje z americkej justície. Podľa niektorých informácií môže ísť o najväčší únik utajovaných informácií v dejinách USA. Martin bol zamestnancom konzultačnej agentúry Booz Allen Hamilton, pre ktorú pracoval Edward Snowden ukrývajúci sa teraz v Rusku.

„Neexistuje dôkaz, že chcel krajinu zradiť,“ uviedli Martinovi právni zástupcovia vo vyhlásení k súdu, v ktorom požadujú umožniť stíhanie ich klienta na slobode. Zdôraznili, že u neho nehrozí útek a že ani nevlastní platný pas.

Martin, ktorý má byť súdený podľa zákona o špionáži, získaval tajné informácie z rôznych vládnych agentúr či federálnych prokuratúr, napísal americký denník. Jeho motív a ani to, či odovzdával či zamýšľal odovzdávať informácie niekomu ďalšiemu, známe nie je. Celkové množstvo ukradnutých dát dosahuje obrovského objemu najmenej päťdesiatich terabajtov. Vyšetrovatelia označili rozsah Martinovej trestnej činnosti za „dychberúci“.

Medzi ukradnutými materiálmi je prísne tajný dokument o operatívnych plánoch proti nepriateľom USA a ich spojencov, uviedol The Wall Street Journal s odvolaním sa na prokuratúru. Tento dokument navyše obsahuje

varovanie napísané veľkými písmenami o tom, že informácie v texte sú mimoriadne citlivé, preto je nutné k nim obmedziť prístup len na tých, ktorí sa bez znalosti týchto dát absolútne nezaobídu.

Iný dokument, ktorý vyšetrovatelia našli v Martinovom aute, bol ručne písaným popisom tajných počítačových systémov NSA. Bol tu aj podrobný výpočet tajných technických operácií.

Informácie kradol 20 rokov

Päťdesiatjedenročný Martin bol zatknutý už v auguste a o jeho zadržaní sa vedelo. Pôvodne sa ale predpokladalo, že zo svojho pracoviska vyniesol len podstatne menší balík dát. Martin má ako zamestnanec najatý federálnou vládou previerku pre najvyšší stupeň utajenia.

V rámci zákona o špionáži bol Martin obvinený z viacerých trestných činov, okrem iného z krádeže utajovaných informácií. Za každé z obvinení môže dostať trest až desať rokov väzenia.

Pri výsluchu pred zadržaním Martin odmietol, že by tajné materiály vynášal, po konfrontácii s konkrétnymi dokumentmi sa priznal. Prístup k dôverným informáciám získal v roku 1996 ako rezervista námorníctva a od tej doby si ho udržal vďaka zamestnaniu, postupne totiž pracoval pre sedem súkromných dodávateľských firiem, ktoré mali zmluvy s federálnymi úradmi.

Sofistikované šifrovacie metódy

Zariadenia zabavené u Martina ukazujú, že používal sofistikované šifrovacie metódy a tiež programy, ktoré nevyžadovali inštaláciu a ktoré fungovali vďaka anonymnému internetovému pripojeniu. Podľa vyšetrovateľov Martin dokázal prekonať neuveriteľné množstvo draho zaplatených bezpečnostných kontrolných systémov a vo vykrádaných počítačoch nezanechával žiadne digitálne stopy svojich činov.

Martin je tiež podozrivý, že v auguste na Internete zverejnil vysoko dôverné hackovacie programy NSA, hoci vyšetrovatelia podľa The Washington Post presvedčivé dôkazy zatiaľ nemajú. Práve táto udalosť priviedla vyšetrovateľov k Martinovi.

Počas domových prehliadok našli agenti FBI v Martinovom dome tiež desať strelných zbraní, z ktorých len dve boli registrované. Na konci júla si Martin zadovážil Chevrolet Caprice v osobitnej kriminalistickej výbave, ktorá nie je dostupná pre bežnú verejnosť. Vo vozidle potom vyšetrovatelia našli nabitú pištoľ.

Martinova manželka Deborah bola podľa The Washington Post nájdeným arzenálom šokovaná a požiadala FBI o jeho zabavenie, lebo sa obávala, že by zbrane mohol manžel použiť k samovražde, ak by nevidel vo svojom prípade žiadne iné východisko.

Roku 2019 - v archívoch východonemeckej tajnej služby Stasi v Drážďanoch sa našla preukážka patriaci Vladimirovi Putinovi. Ukazuje sa, že bývalý a súčasný ruský prezident Putin nebol len agentom KGB, ale aj „spriatelenej“ Stasi.

Rok 2022, v decembri – Edward Snowden zložil prísahu vernosti svojej novej vlasti. Teraz už vlastní ruský pas. Snowdenova manželka Lindsay Mills je tiež v procese naturalizácie Ruska. Obaja majú v úmysle zachovať si americké občianstvo a žiť život ako dvojití občania.

Roku 2023, 6. 4. – k chaotickému odsunu amerických síl z Afganistanu z roku 2021 prispeli rozhodnutia bývalého prezidenta USA Donalda Trumpa, ako aj masívne zlyhanie tajných služieb, ktoré nedokázali správne vyhodnotiť tamojšiu bezpečnostnú situáciu. Vyplýva to z dlhoočakávanej správy Národnej bezpečnostnej rady (NSC) Bieleho domu, z ktorej bol vo zverejnený 12-stránkový sumár. Kompletná správa bola odovzdaná Kongresu USA a nebude ako celok sprístupnená verejnosti, keďže obsahuje utajované skutočnosti.

V zverejnenom sumáre sa píše aj o príliš optimistických správach tajných služieb, ktoré preceňovali ochotu a kapacitu afganskej armády bojovať, a naopak podceňovali silu Talibanu.

Roku 2023, 13. 4. – federálni agenti zadržali podozrivého v prípade úniku citlivých dokumentov amerických tajných služieb. Ide o príslušníka Národnej gardy štátu Massachusetts, 21-ročného Jacka Teixeira, ktorého obvinili z neoprávneného zverejnenia utajovaných informácií o národnej obrane.

Zadržaným bol zamestnanec Vzdušných síl Národnej gardy USA, uviedol Garland. V krátkom vyjadrení pre novinárov dodal, že agenti FBI ho vzali do väzby „bez incidentu“ a predviedli ho pred federálny súd v Massachusetts.

Vyšetrovatelia sa domnievajú, že tento muž so špecializáciou na spravodajskú činnosť viedol internetovú diskusnú skupinu, kde sa objavili tajné dokumenty. Podľa amerických médií sa členom skupiny chválil, že má

prístup k utajovaným informáciám a následne im poskytol fotografie týchto dokumentov.

Pre obvinenia zo špionáže ho postavia pred súd. V prípade odsúdenia mu hrozí až 10-ročný trest. „Pokračujeme vo vyšetrovaní, kde všade sa tieto spravodajské dokumenty dostali. Musíme zdôrazniť, že existujú prísne zavedené usmernenia na ochranu utajovaných a citlivých informácií. A toto bol úmyselný trestný čin porušujúci všetky usmernenia," uviedol hovorca Pentagonu a brigádny generál Pat Ryder.

Mladík mal na sociálnej sieti Discord postupne zverejňovať citlivé americké dokumenty, ktoré informovali o ruskej invázii na Ukrajine. Jeho motív nie je známy, no podľa členov četovacej skupiny, do ktorej patril, sa chcel len ukázať. V tejto skupine diskutovali asi 30-tich milovníci zbraní a videohier. Jeden z členov skupiny tvrdí, že prvé dokumenty sa v nej objavili už pred ôsmymi mesiacmi. „Spočiatku šlo najmä o dokumenty o Rusku a Ukrajine. Postupne sa tam ale zjavovali tajné materiály prakticky o hocičom," uviedol bývalý člen skupiny.

Roku 2024, 23. 7. – Kimberly Cheatleová, riaditeľka Tajnej služby Spojených štátov (USSS), ktorá má za úlohu ochranu predstaviteľov štátu, v utorok odstúpila zo svojej funkcie. Urobila tak deň po tom, čo pred výborom Snemovne reprezentantov priznala, že služba zlyhala, keď 13. júla nezabránila atentátu na exprezidenta Donalda Trumpa.

Útok na Trumpa, nominanta Republikánskej strany do novembrových prezidentských volieb, sa odohral počas predvolebného zhromaždenia v americkom štáte Pensylvánia. Na Trumpa vystrelil poloautomatickou puškou 20-ročný Thomas Matthew Crooks, pričom exprezidentovi zasiahol hornú časť pravého ucha, jedného účastníka podujatia zabil a ďalších dvoch ľudí zranil. Útočníka následne zastrelili agenti USSS.

Crooksovi, vyzbrojenému poloautomatickou puškou, sa počas predvolebného mítingu podarilo vyliezť na strechu s priamym výhľadom na pódium, pričom sa nachádzal len asi 150 metrov od Trumpa.

Postup USSS bol po atentáte kritizovaný. Objavili sa aj správy, že jej agenti si podozrivé správanie Crooksa všimli už pred Trumpovým vystúpením, no exprezidentovi dovolili vyjsť na pódium.

Rok 2024, v júli – na sociálnych sieťach sa objavili utajované vojnové dokumenty, ktoré podrobne popisujú plány Spojených štátov a NATO na posilnenie ukrajinskej armády pred plánovanou ofenzívou proti ruským jednotkám. Pentagon vyšetruje, kto za únikom plánov stojí, informoval americký denník The New York Times. Denník uviedol, že sa na Internete objavili aj ďalšie utajované americké materiály týkajúce sa Ukrajiny, Blízkeho východu aj Číny.

[1] Nachádza sa v koreňoch mandragory.
[2] Od konca 80. rokov 20. storočia pribúdajú dokumenty, ktoré potvrdzujú, že manželský pár skutočne pracoval pre Sovietsky zväz. Na druhej strane sa spochybňuje, či poskytnuté informácie aj reálne pomohli sovietskym vedcom dopracovať sa k nukleárnej zbrani.
[3] Riadil Olega Peňkovského.
[4] Gordievsky začal spolupracovať s britskou tajnou službou MI6 v 70. rokoch po frustrácii, ktorú u neho vyvolala invázia vojsk Varšavskej zmluvy do Československa v roku 1968.
[5] FBI na jeho stopu priviedla Walkerova exmanželka, keď jej prestal platiť alimenty.
[6] Občanov ZSSR pracujúcich pre USA.
[7] Konkrétnou odpoveďou na teroristické útoky z 11. septembra 2001 sa stala operácia Trvalá sloboda v Afganistane, ktorá sa začala 7. októbra 2001. Cieľom bolo vypátrať a nájsť Usámu bin Ládina a ďalších vysokopostavených členov al-Káidy, zničenie tejto teroristickej organizácie a odstránenie režimu Talibanu, ktorý poskytoval členom tejto militantnej islamskej organizácie ochranu a útočisko.
[8] Balík reforiem je výsledkom práce nezávislej komisie, ktorá vyšetrovala udalosti spred útokov na Svetové obchodné centrum a Pentagon v septembri 2001. Komisia kritizovala prácu 15 amerických tajných a bezpečnostných služieb ako nepružnú a často zavalenú byrokraciou.
[9] Riaditeľa tajných služieb a národného protiteroristického centra.
[10] Tento príkaz si však špeciálne berie na mušku osem spoločností.
[11] A tak sa aj stalo, keď z afganského hlavného mesta Kábul odleteli posledné lietadlá americkej armády.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania